ופוסקים כיפסים • ימים רבים: דלמי מפייסה • בהדיה בקמטות שבגיטים: מיפייס • ולא יגרשנה, ולא לפייסה ונגרשה ומכי מטא גיטה לידה הוא דלגרשה: נא מקדים בו' • לא רגילי למיעבד הכי לאטוי בכיסתיה דכיון דלא ניחא ליה בגירושין פורעניה הוא לגביה ולא מקדים ליה: מס טוענו מכמים בקנסן • בין לענין (ה) פירות בין לענין זמן דמרפה לקומות מיום הכתיבה: קנא [לקמן מה:] מים לפו • ובין לענין זמן ובין לענין פירות בעיא לאתויי דאיה לימא מטא גיטה לידה: מפיימי מוגין לגמ • ג' חדשים שהאשה צריכה להמתין: כי נשים בתלר אמה • של חדש ל' שפירש ליס ומסר שני גיטין לשתי נשיו בו ביום אלא שזה קדם לזה בחיבתו חדש, ולשמואל זו מיכלא לסוף ב' חדשים חו לסוף ג' ניתמהו בני חדש ברלו שנתגרשו ביום ל': גע ישן • לקמן (דף עח:) תניא דאין חדש מגרש בגט ישן ואחרו גט ישן כל שנתייחד עמה מאחר שכתבו לה ומטמא שמא יאמרו גיטה קודם לגבה (ג) שמא תתעבר ואלך בין כתיבתו לנתיבתו ולאחר זמן יאמרו הגט קודם לגבה ובזמן בתעברה: פמשליש • מסר הגט לשליש כדי לגרשה בו לסוף ג' חדשים והוא הלך לדרכו: מוסרת לינשא מיד • דמשעת כתיבה מיגן: מפיימי (ג) כמוכס • כשאר שאר חוב ומשמשה שביעית: מפשפגוס • שתפרע קלת, דגלי דעתה דעומדת לינוס וליפרע: ומוקוף • עליו המוחר במעלה לעפקלה מסוס כתובה ומעשה ב"ד' שליט מקמע וחל עלה שם שאר חוב: פגמה • כיון דגלי דעתיה בפרעון קרינא ביה לא יגוש: וקפה • במלוה: לוגם • את הבתולה חייב חמשים כסף: וקנס • דמוליא שם רע: מפיימי נוקפין • כלומר מאימתי הוא זוקפה: פממדס • הרי הא זוקיפה: כמעשה ב"ד דמיי • דתנאי ב"ד הוא: מס מעשה ב"ד • חיובא מסוס פסק דין הוא ואע"ג דלא איחתים הלכך אין שם הקדמה ונכתבים ביום ונחתמין בלילה: אף כתובה • מקמע כתיבה דנכנסה לתופה דקיבוב חתנה הוא חיל שעבודה ואע"ג דלא אחתים: עסוקים באותו ענין פוו • מכתיבה עד חתימה ואפי' בשאר שעות כשר: לא אנו • דשעות הנכתבים ביום ונחתמים בלילה פסולים: אבל עסוקים באותו ענין • כיון שהעדים מזומנים לחתום אלא שבמל כרתם לריכים להמתין עד שיסיים הסופר את הסדר אע"ג דאיתרמי ליה חתימה לאוריתא: כשר • שהרי מקמע כתיבה נמי אית ליה קלא: אין לו פירות • וכי מרפה מזמן כתיבה בדין מרפה

[לקמן מה:]

[לקמן שו:]

[ב"מ יח]

ואנחיה בכיסתיה דאי מפייסה תיפיים, מאי? אמר ליה *לא מקדים אינש פורענותא לנפשיה אמר ליה רבינא לרב אשי גיטין הבאים ממדינת הים דמיכתבי בניסן ולא מטו עד תשרי מה הועילו חכמים בתקנתם? אמר ליה "הנהו מלא אית להו *אותבר מאימתי מנין לגט: רב אמר משעת נתינה ושמואל אמר משעת כתיבה, מתקיף לה רב נתן בר הושעיא, לשמואל-יאמרו שתי נשים בחצי אחת זו אסורה וזו מותרת? אמר ליה אביי זו זמן גיטה מוכיח עליה וזו זמן גיטה מוכיח עליה תניא כוותיה דרב תניא כוותיה דשמואל תניא כוותיה דרב השולח גט לאשתו ונשתהה שליח בדרך ג' חדשים כשהגיע גט לידה צריכה להמתין ג' חדשים *ולגט ישן אין הוששין שהרי לא נתייחד עמה תניא כוותיה דשמואל המשליש גט לאשתו ואמר לו אל תתנהו לה אלא לאחר ג' חדשים משנתנו לה מותרת לינשא מיד ולגט ישן אין הוששין שהרי לא נתייחד עמה רב כהנא ורב פפי ורב אשי עבדי משעת כתיבה רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע עבדי משעת נתינה והלכתא משעת כתיבה, איתמר מאימתי כתובה משמטת רב אמר משתפגום ותזקוף ושמואל אמר פגמה אע"פ שלא זקפה, זקפה אע"פ שלא פגמה, תניא כוותי' דרב, תניא כוותיה דשמואל- תניא כוותיה דרב מאימתי כתובה משמטת? משתפגום ותזקוף, פגמה ולא זקפה, זקפה ולא פגמה, אינה משמטת עד שתפגום ותזקוף תניא כוותיה דשמואל אונס, זקנס ופיתוי וכתובת אשה שזקפן במלוה ולאו אין משמטין, מאימתי נזקפים במלוה? משעת העמדה בדין, אמר שמואל כתובה כמעשה ב"ד דמיא מה מעשה ב"ד נכתבין ביום ונחתמין בלילה אף כתובה נכתבת ביום ונחתמת בלילה, כתובתיה דרבי חייא בר רב איכתוב ביום ואיחתום בלילה' הוה רב התם ולא אמר להו ולא מידי, לימא בשמואל סבירא ליה? עסוקין באותו ענין הוו דתניא אמר רבי אלעזר בר רבי צדוק לא שנו אלא כשאין עסוקין באותו ענין אבל עסוקין באותו ענין כשר: ר"ש מכשיר: אמר רבא מאי טעמא דר"ש? הסבר *כיון שנתן עיניו לגרשה שוב אין לו פרנסה אמר ר"ש לקיש לא הכשיר ר"ש אלא לאלתר אבל מכאן ועד עשרה ימים לא.

חיישינן

ואנחיה בכיסתיה מאי • פירש בקונטרס מה הועילו חכמים בתקנתם בין זמן לענין פירות דמרפה לקומות מיום הכתיבה אע"ג דלעיל אמר ריש לקיש דיש לבטל פירות עד שעת חתימה הכא מודה דיש לבטל פירות עד שעת כתיבה כיון דלא מפייסה תיפיים ומיהו ההוא דגיטין הבאין ממדינת הים דפירש בקונטרס דלתרוויהו פריך קלא קשה דלמה לא יפסיד משעת חתימה לריש לקיש כיון שאם היתה אינו היה מגרשה לאלתר ועוד קשה לר"י דמה הועילו חכמים בתקנתם משמע דהשתא איכא למיחש כאילו לא היה בו זמן וזה איזו דכאין בו זמן מוכיח שלא תפסיד האשה ומשמע דלא מסוס אשה אלא מסוס לקומות וגרלה לר"י דהכך תרי פירכי למאן דאמר שמא יחפה אבל למאן דאמר מסוס פירי ניחא דבדין מפסידין הלקומות משעת חתימה:

הנהו קלא אית להו • פירש בקונטרס דבעיא לאיתויי דאיה לימא מטא גיטה לידה דימה דלענין זמן דגי דידוע שלא כא לידה ביום הכתוב בו מ"מ יכול לחפות ולומר שנתן לה קודם שזיכתה כמו קודם שתיקנו זמן ואור"י קלא אית להו כשרואין בזמן שזמן הכתיבה היא קודם המסירה אית ליה קלא למילתא ומסקי אדעתייהו לידע יום המסירה וא"ת והכהוא למה תיקנו זמן וי"ל ע"מ הזמן יש לו קול לפי שרואים ע"י הזמן שבר שהכתיבה איבה ביום הכתיבה וא"ת ומאי דמאי כתובה ומשמטת בת אחתיה [אינש] שרעינתא לנפשיה' פי' אין לרשע לכך שאין אדם מקרים לכתוב גם שפרעונה הוא לו ואינו כותבו אלא בשעה שרוצה ליתנו: א"ל רבינא לרב אשי גיטין הבאים ממדינת הים דמיכתבי בניסן ולא מטו עד תשרי מה הועילו חכמים בתקנתם: א"ל הנהו קלא אית לוגא • פי' ובעיא לאתויי עדים אימתי מטא גיטה לידה: איתמר מאימתי מנין לגט • פי' ג' חדשים שהיא צריכה להמתין עד שלא תנשא רב אמר משעת נתינה ושמואל אמר משעת כתיבה פי' שמשעת כתיבתו אין לו לחיישי עמה ולא יגוש גם ישן כל שנתייחד עמה מאחר שכתבו לה ואמרו חכמים אין אדם פוטר את אשתו בגט ישן גזירה שמא יאמרו גיטה קודם לבנה שמא תתעבר בין כתיבתו לנתיבתו ולאחר זמן יאמרו הגט קודם ובזמן בתעברה וכיון שאין מתגרשת בגט ישן לא חיישינן שמא בא עליה והלכך מנין משעת כתיבה (וכ"כ חייש שמא בא עליה ואינו חושש לגרשה בו דהא אמרי' אם נתגרשה בו הנשא

כב' א טור ש"ע ס"ס ס"ל קכו סעיף ד':

כה ב מיי' פ"ט מהלכות גירושין הלכה יב סמג עשין דקוס"ע לא"ע סימן יג סעיף ג':

כו ג מיי' פ"ט מהלכות שמחה הלכה יג סמג לאוין רמא טוש"ע מ"מ סי' סה סעיף יז:

כז ד מיי' שם הלכה יב טוש"ע שם סעיף מ:

כח ה מיי' שכ"ג מהלי מלוה הלכה ג סמג עשין לד טוש"ע מ"מ סימן מג סעיף מז:

נוסח
מאימתי מונין הג' חדשים של אשה שנתגרשה לפני שתתחתן עם בעל שני
א) רב - משעת נתינה
ב) שמואל - משעת כתיבה

תוספות רי"ד

גיטה וחגבגם: א"ל רבינא לרבא כתיבה ואתחביה בכיסתיה דאי מיפייסה ניפיים מאי • פי' כתבו ואתחבו ליתנו לה ואחר לתתו לה שמא תתפייס עמו הקפסות שביניהן ולא נתפייסו ונתנו לה ואינה מגרשת אלא משעה שיתנו לה מה הועילו חכמים בתקנתם• פי' לר' יוחנן מקשה דאמר משום בת אחותו דאי לר"ל דאמר דמשעת החתימה יש לה פירות ואע"פ שאיחר נתינת הגט דעדיין בזמן חמשין זמן לו: אמר ליה לא מקרם [אינש] שרעינתא לנפשיה' פי' אין לרשע לכך שאין אדם מקרים לכתוב גם שפרעונה הוא לו ואינו כותבו אלא בשעה שרוצה ליתנו: א"ל רבינא לרב אשי גיטין הבאים ממדינת הים דמיכתבי בניסן ולא מטו עד תשרי מה הועילו חכמים בתקנתם: א"ל הנהו קלא אית לוגא • פי' ובעיא לאתויי עדים אימתי מטא גיטה לידה: איתמר מאימתי מנין לגט • פי' ג' חדשים שהיא צריכה להמתין עד שלא תנשא רב אמר משעת נתינה ושמואל אמר משעת כתיבה פי' שמשעת כתיבתו אין לו לחיישי עמה ולא יגוש גם ישן כל שנתייחד עמה מאחר שכתבו לה ואמרו חכמים אין אדם פוטר את אשתו בגט ישן גזירה שמא יאמרו גיטה קודם לבנה שמא תתעבר בין כתיבתו לנתיבתו ולאחר זמן יאמרו הגט קודם ובזמן בתעברה וכיון שאין מתגרשת בגט ישן לא חיישינן שמא בא עליה והלכך מנין משעת כתיבה (וכ"כ חייש שמא בא עליה ואינו חושש לגרשה בו דהא אמרי' אם נתגרשה בו הנשא

נוסח
מאי' רב ושמואל כתובה ונחתמה ביום ונחתמה בלילה
מקנה
ר"ש לקיש
ר' יוחנן

לכתוב ולחתום ולחתום בלילה אם כרמה כתיבתו לחתימה אין בכך כלום שהרי מניסן צריך לכתוב • והאי דתנן כל השטרות שנכתבו ביום ונחתמו בלילה פסולין לא פסולין לא מיירי אלא באותן השטרות שאין מקיים לאו מאיר כתבו' אלא מניסן הלכך אם כרמה כתיבתו לחתימה אין בכך כלום שהרי מניסן צריך לכתוב • והאי דתנן כל השטרות שנכתבו ביום ונחתמו בלילה פסולין לא פסולין לא מיירי אלא באותן השטרות שאין בהן קנין שעיקר קנינם תלוי בחתימתן כגון שטר מכר או שטר מתנה שרצה לחקנות לו שדהו ע"ד הנעת השטר ליד המקבל כדרכ"ל דקרקע נקנית בשטר ואעפ"ל שטרות מסירה השטר ליד המקבל לזמן הזה מתנה אמרי' בזמן קנין שעיקר קנינם תלוי בחתימתן כגון שטר מכר או שטר מתנה שרצה לחקנות לו שדהו ע"ד הנעת השטר ליד המקבל כדרכ"ל דקרקע נקנית בשטר ואעפ"ל שטרות מסירה השטר ליד המקבל לזמן הזה מתנה אמרי' עדים בתעמיר זכין לו וכן נמי בשטרי הודאות הלוואה שאין בהן קנין שאע"פ שראו הדברים הלוואה שהיתה בניהם ביניהן ואמר להם אחם עדי הזה לה מלוה על פה ולא פרעה מפשעבדי ואם אמר לעדים וחכתבו לי שטר למלוה הם ראו הלוואה בעינהם והם אחרו לכתבו עד אחר אין כותבים מניסן אלא מאחר שאין הנכסים משתעבדים למרוח הלקוחות בדבר פיו אם בתחתם המעות כ"א בתחתים העדים בשטר רמפקי ליה לקלא

ג) נרמה דל"ל פי' כתובה לא קיימא לא כתב לא מקנים כיסה לתוסס מתחייב ליתן לה מקנים זה ומכיון שהיה מקנים זה לא ניחיל עליה כו' •

לכתוב ולחתום ולחתום בלילה אם כרמה כתיבתו לחתימה אין בכך כלום שהרי מניסן צריך לכתוב • והאי דתנן כל השטרות שנכתבו ביום ונחתמו בלילה פסולין לא פסולין לא מיירי אלא באותן השטרות שאין בהן קנין שעיקר קנינם תלוי בחתימתן כגון שטר מכר או שטר מתנה שרצה לחקנות לו שדהו ע"ד הנעת השטר ליד המקבל כדרכ"ל דקרקע נקנית בשטר ואעפ"ל שטרות מסירה השטר ליד המקבל לזמן הזה מתנה אמרי' עדים בתעמיר זכין לו וכן נמי בשטרי הודאות הלוואה שאין בהן קנין שאע"פ שראו הדברים הלוואה שהיתה בניהם ביניהן ואמר להם אחם עדי הזה לה מלוה על פה ולא פרעה מפשעבדי ואם אמר לעדים וחכתבו לי שטר למלוה הם ראו הלוואה בעינהם והם אחרו לכתבו עד אחר אין כותבים מניסן אלא מאחר שאין הנכסים משתעבדים למרוח הלקוחות בדבר פיו אם בתחתם המעות כ"א בתחתים העדים בשטר רמפקי ליה לקלא

ד) נרמה דל"ל פי' כתובה לא קיימא לא כתב לא מקנים כיסה לתוסס מתחייב ליתן לה מקנים זה ומכיון שהיה מקנים זה לא ניחיל עליה כו' •

הגהות הב"ח
(ה) רש"י ד"ה מס הועילו וכו' כיון לענין זמנם כיון לענין פירות דמרפה: (ג) ד"ה גם ישן וכו' קדם לבנה כלומר שמא: (ג) ד"ה מאימתי מנין כמאמר •